

FORENZIČKO RAČUNOVODSTVO U DIGITALNOM OKRUŽENJU: TRENDVI I PROMENE

Sažetak: *Ispitivanje prevara privlači sve veću pažnju u novijoj literaturi. Digitalno okruženje značajno je promenilo prirodu prevara, koje postaju sve sofisticiranije i teže za otkrivanje. Ovaj rad analizira ulogu forenzičkog računovodstva u otkrivanju prevara u digitalnom okruženju. Naglašava se značaj primene naprednih tehnologija koje omogućavaju bržu i precizniju identifikaciju anomalija i tragova prevarnog ponašanja. Nalazi ukazuju da kombinacija tradicionalnih forenzičkih metoda i digitalnih analitičkih alata predstavlja ključ za efikasnije suprotstavljanje prevarama u savremenom poslovnom okruženju. Rad doprinosi razumevanju savremenih izazova i tendencija u oblasti forenzičkog računovodstva u eri digitalizacije.*

Ključne reči: *prevara, forenzičko računovodstvo, digitalno okruženje, napredne tehnologije, organizacija*

* Fakultet poslovne ekonomije, Univerzitet Educons, Sremska Kamenica, Srbija.
E-mail: stefan.milojevic@educons.edu.rs

Uvod

Finansijske prevare ostaju sveprisutan izazov u globalnoj ekonomiji, uzrokujući značajne ekonomske gubitke, narušavajući poverenje investitora i potkopavajući integritet finansijskih sistema. Rastuća složenost prevarnih šema, olakšana tehnološkim napretkom i globalizacijom je zahtevala evoluciju forenzičkog računovodstva kao specijalizovane discipline koja kombinuje finansijsku stručnost sa istražnim metodologijama. Forenzičko računovodstvo podrazumeva sistematsko ispitivanje finansijskih evidencija, obrazaca transakcija i struktura korporativnog upravljanja kako bi se otkrile i sprečile prevarne aktivnosti. Može se sagledati kao praksa ili profesija u prevenciji prevara i njihovoj detekciji (Bello, 2020). Široko se primenjuje u korporativnim istragama, podršci u sudskim postupcima, usklađenosti sa propisima i upravljanju rizicima. Forenzičko računovodstvo je, pored ostalog, bitna tema kada se razmatraju poreske prevare (Milojević, 2025). Tehnološke inovacije su dovele do transformacije tradicionalne uloge računovodstvenog informacionog sistema (Knežević et al., 2021a). Budućnost forenzičkog računovodstva se vidi kao obećavajuća, ali i izazovna. Očekuje se da će integracija veštačke inteligencije i prediktivne analitike značajno poboljšati mogućnosti otkrivanja prevara (Daraojimba et al., 2023).

Digitalno forenzičko računovodstvo je brzo rastuća oblast u modernom računovodstvu, koja kombinuje tradicionalne istražne metode sa najsavremenijom digitalnom tehnologijom kako bi se otkrile i sprečile finansijske prevare. Jedna vrsta prevare koja predstavlja veliku zabrinutost u korporativnom i organizacionom svetu je prevara na radu, što se odnosi na prevarna dela koja počinu zaposleni, menadžeri ili povezani insajderi sa namerom da steknu ličnu korist na račun organizacije. Prevaranti su postali sofisticiraniji. Danas oni koriste tehnologije poput VSAT uređaja, širokopojasne tehnologije, I-faksa, satelitskih telefona i mobilnih uređaja za preusmeravanje poziva i interneta kako bi sprovedli svoje prevarne šeme (Tukura, 2007).

Prvi deo rada posmatra poziciju forenzičkog računovodstva u okruženju. Drugi deo rada se bavi uticajem digitalizacije na upravljanje rizikom od prevarnih radnji. Treći deo rada je posvećen razvoju sajber forenzičkog računovodstva. Na kraju slede zaključna razmatranja.

1. Forenzičko računovodstvo i okruženje

Informacioni sistem ima ključnu ulogu u procesu poslovno-finansijskog odlučivanja u savremenom društvu (Mitrović et al., 2025). Jedan od sistema informisanja jeste i računovodstvo, koje u kontinuitetu evoluiru i stiče moderne

karakteristike. Isto važi i za forenzičko računovodstvo koje se razvija u savremenom poslovnom okruženju, koje karakterišu digitalna transformacija, globalizacija i sve veća organizaciona složenost. I u digitalnom okruženju, računovodstveni informacioni sistemi pokazuju mogućnosti za prevarne aktivnosti (Mitrović & Knežević, 2020). Veliki finansijski skandali u poslovanju su doveli do toga da se poveća svest javnosti o zloupotrebama i prevarama, s jedne strane, i pojačanoj potrebi za uslugama forenzičkog računovodstva, s druge strane (Botes & Saadeh, 2018). U kontekstu finansijske bezbednosti se ističe važnost anagažovanja forenzičkih računovođa i forenzičkih revizora, posebno od strane vlasnika ili menadžera u kompanijama. Primer forenzičkog izveštaja se može videti u radu pod nazivom “Strengthening corporate financial resilience: comprehensive fraud examination report”, autora, Milojević, Knežević I Beke Trivunac (2025).

Postoje različite definicije koje su usmerene na razjašnjavanje koncepta forenzičkog računovodstva i potrebnu stručnost u funkciji postizanja uspeha u ovom segmentu. Prema užem pristupu, forenzičko računovodstvo je nauka koja se bavi primenom računovodstvenih činjenica prikupljenih metodama i postupcima revizije radi rešavanja pravnih problema (Siegel & Shim, 2010), i razvilo se kao odgovor na preplitanje pravnih i finansijskih pitanja u poslovnim aktivnostima (Aksoy & Uzay, 2021). Prema širem pristupu, forenzičko računovodstvo sa sagledava kroz usluge koje uključuju primenu specijalizovanog znanja i istraživačkih veština koje poseduju ovlašćene računovođe (CPA) radi prikupljanja, analize i procene dokaznog materijala, kao i za tumačenje i saopštavanje nalaza u sudnici, sali za sastanke ili drugim pravnim ili administrativnim prostorijama (AICPA, 2011). Uprkos stalno rastućem broju znanja o forenzičkom računovodstvu, Huber (2012) je istakao mišljenje da je termin forenzičkog računovodstva loše definisan. Forenzičko računovodstvo je nedovoljno razvijena oblast u obrazovanju i praksi, a to se posebno odnosi na Srbiju (Mitrić et al., 2012). Potrebno je sagledati kakvu ulogu revizorska profesija ima u otkrivanju prevara, posebno ako se ima u vidu sve složenije ekonomsko okruženje i pojava novih vrsta prevara (Knežević et al., 2019). Prevara je i dalje sveprisutna briga mnogih, a među njima se ističu računovođe, revizori i stručnjaci za borbu protiv prevara (Milojević et al., 2024).

Pored toga što sajber kriminal rezultira krađom imovine i gubitkom poslovanja, on i šteti ugledu kompanije, što zauzvrat može uticati na vrednost kompanije na tržištu akcija (Smith et al., 2019). Sa povećanjem broja incidenata finansijskog sajber kriminala, raste i potreba za efikasnim alatima za otkrivanje ovih incidenata (Alshurafat et al., 2024). IT forenzički računovodstveni alati se danas u sve većoj meri prepoznaju kao efikasni alati za otkrivanje finansijskog sajber kriminala.

„Ton na vrhu“ je način na koji upravni odbor kompanije, viši menadžment i generalni direktor doživljavaju svoje odgovornosti u postavljanju tona organizacije,

pri čemu se ističu kao posebno važne njihove lične vrednosti (Soltani, 2014). Postoji bojazan zbog toga što menadžment u želji da ostvari lične ciljeve, može da dođe u situaciju da sprovedi razne vidove manipulacija kako bi obmanjivao korisnike finansijskih informacija (Petrović et al., 2025). Generalni direktori svojim rečima i delima postavljaju etički ton organizacijama. U tom kontekstu, logično je konstatovati da svi oni koji su uključeni u kompaniju traže smernice od vrha (Schwartz et al. 2005), dok Hambrick (2007) navodi da, ako želimo da razumemo zašto organizacije rade stvari koje rade ili zašto rade onako kako rade, moramo uzeti u obzir predrasude i sklonosti njihovih najmoćnijih aktera – njihovih vrhovnih rukovodilaca.

2. Digitalne tehnologije i rizik od prevarnih radnji

Digitalizacija je ostavila snažan uticaj na razvoj računovodstvene profesije. Brzi tehnološki razvoj iz ugla automatizacije i digitalizacije je doveo do toga da mašine zamene ljudski rad (Spasić et al., 2024). Pojava složenih digitalnih finansijskih sistema je rezultirala razvojem novih oblika prevarnih radnji koji su sve softiciraniji, što je zahtevalo promenu tehnika forenzičkog računovodstva. Bihevioralne nauke imaju sve veću ulogu u otkrivanju prevarnih radnji. Spoj bihevioralnih nauka i informacionih tehnologija omogućava dublje razumevanje ljudskog ponašanja u digitalnom okruženju. U tom kontekstu, kako Glogić (2025a) ističe, neuroforenzika ne predstavlja zamenu za tradicionalno računovodstvo, već je to njegova neophodna evolutivna nadogradnja u 21. veku.

Razvoj digitalne tehnologije pruža značajnu dodatnu vrednost u optimizaciji otkrivanja prevara. Sa dubljim razumevanjem ovih tehnika, organizacije mogu poboljšati svoje sisteme interne kontrole i izgraditi jaču kulturu borbe protiv prevara. Jedna od ključnih transformacija u savremenoj praksi forenzičkog računovodstva odnosi se na primenu tehnika analitike velikih podataka. Ovo je posebno važno jer dovodi do poboljšanja sposobnosti identifikovanja anomalija i obrazaca koji mogu ukazivati na prevarne aktivnosti u organizacijama (Kılıç, 2020), a to je posebno korisno kod identifikovanja prevarnog finansijskog izveštavanja. Paralelno s tim, integracija informaciono-komunikacionih tehnologija (IKT) u forenzičko računovodstvo značajno je unapredila efikasnost istražnih procesa, jer su alati zasnovani na ovim tehnologijama doprineli povećanju brzine i preciznosti otkrivanja prevara tokom forenzičkih istraga (Akinbowale, 2018). Njihova primena dovodi i do obezbeđivanja pouzdanih dokaza za potrebe finansijskog izveštavanja i sudskih postupaka.

Blokčejn se može sagledati kao granična digitalna tehnologija koja pruža nove mogućnosti za inovacije (Li & Xu, 2025). Ova tehnologija se takođe pojavila kao

potencijalno rešenje za finansijske prevare, a nekoliko studija je analiziralo njen uticaj na prakse forenzičkog računovodstva. Iako blokčejn poboljšava transparentnost, on takođe predstavlja izazove u vezi sa usklađenošću sa propisima i anonimnošću transakcija koje se odnose na kriptovalute, koje prevaranti mogu iskoristiti za nezakonite finansijske aktivnosti. Kako Aman (2024) ističe, atribut „blokčejn“ pomaže forenzičkim računovođama da prate transakcije iz razloga što su svi akti javni i lako revidirani, odnosno on osigurava integritet podataka smanjujući mogućnost manipulacije, tako da je to od velikog značaja za forenzičke istrage.

Prateći savremenu literaturu, jasno je da je forenzičko računovodstvo prošlo kroz značajnu transformaciju zbog napretka digitalne tehnologije. Savremeno digitalno okruženje karakterišu nove mogućnosti, ali ne samo za jednu, već za obe strane. Naime, ova konstatacija se odnosi kako na počinioc prevarnih radnji, tako i na istražitelje koji iste otkrivaju. U ovom kontekstu se ističe da je digitalizacija u značajnoj meri uticala na promenu načina na koji istražitelji prevara sprovode istragu, što je argumentovano time da se oblici prevara sada pomeraju u digitalnu sferu, čineći tradicionalne metode forenzičkog računovodstva manje relevantnim bez tehnološke podrške. Blokčejn, analiza podataka i sajber forenzika su sada ključni elementi u otkrivanju prevara jer mogu transparentno i efikasno da prate transakcije. Veštačka inteligencija i mašinsko učenje su ključni za otkrivanje prevara u realnom vremenu. Ova tehnologija je sposobna da prepozna sumnjive obrasce transakcija koje je ljudima teško otkriti.

Primena digitalnih tehnologija u forenzičkom računovodstvu zahteva visok nivo stručnosti i tehnološke pismenosti (Glogić, 2025b). Naime, potrebno je da forenzičke računovođe steknu stručnost u digitalnoj forenzici i sajber bezbednosti kako bi efikasno istražili sajber kriminal u finansijama. Tradicionalne metode forenzičkog računovodstva više nisu dovoljne u otkrivanju sajber finansijskih prevara zbog složenosti i brzine digitalnih transakcija. Nedavno su Ofoeda et al. (2022) predložili da forenzičko računovodstvo mora integrisati protokole za sajber bezbednost, otkrivanje anomalija vođeno veštačkom inteligencijom i analitiku blokčejna kako bi se poboljšale istrage sajber prevara.

Brzi napredak tehnologija veštačke inteligencije transformisao je različite sektore, uključujući finansije i računovodstvo. Računovodstvena profesija je značajno pod uticajem veštačke inteligencije. Primenom pravog pristupa veštačka inteligencija može ojačati poziciju računovođa kao strateških partnera, s jedne strane i pokrenuti održivi rast u poslovnom svetu, s druge strane (Aprida et al., 2025). Kao primer dobre prakse, navodi se JP Morgan Chase & Co, jedna od najvećih finansijskih institucija u svetu koja je implementirala algoritme veštačke inteligencije i mašinskog učenja u svrhu unapređenja sistema za otkrivanje prevara (Sabbani, 2023; Dobrovoljska & Rozhkova, 2024). Banka koristi velike jezičke modele (Large

Language Model - LLM) i tehnike mašinskog učenja za analizu *nestrukturisanih podataka* (npr. e-mejllova) i identifikovanje potencijalno prevarnih obrazaca u porukama.

Među bezbrojnim primenama veštačke inteligencije, njena uloga u otkrivanju kreativnih računovodstvenih praksi privukla je značajnu pažnju istraživača i praktičara. Kreativno računovodstvo, koje karakteriše manipulacija finansijskim izveštajima kako bi se predstavila povoljnija slika finansijskog zdravlja kompanije, predstavlja značajne rizike za zainteresovane strane, uključujući investitore, regulatore i širu ekonomiju. Tradicionalne metode otkrivanja često se oslanjaju na ručne revizije i heurističke pristupe, koji mogu oduzimati mnogo vremena i biti skloni ljudskim greškama. Nasuprot tome, veštačka inteligencija nudi potencijal za poboljšanu tačnost i efikasnost kroz analizu zasnovanu na podacima i prepoznavanje obrazaca (Kamau & Kinyua, 2025).

3. Razvoj sajber forenzičkog računovodstva

Istraga sajber kriminala je usmerena na ispitivanje navodnih prevarnih aktivnosti koje su se odvijale na mreži ili su se odnosile na neovlašćeni pristup računarskom sistemu neke organizacije (Akinbowale et al., 2023). Sajber forenzičko računovodstvo, kako ga definiše Hossain (2023), odnosi se na korišćenje principa forenzičkog računovodstva u svrhu istraživanja i sprečavanja sajber kriminala. Sajber forenzičko računovodstvo se u sve većoj meri percipira kao ključno u analizi sajber kriminala i identifikaciji počinitelja, a uključuje korišćenje različitih tehnika kao što su analiza podataka, digitalna forenzika i finansijske istrage u cilju identifikovanja izvora sajber napada i povraćaja ukradene imovine.

Sajber forenzičko računovodstvo se posmatra kroz noviji razvoj koji se fokusira na istraživanje i sprečavanje finansijskih prevara počinjenih putem interneta, uključujući fišing, hakovanje i krađu identiteta (Akinbowale et al., 2020). Drugim rečima, sajber forenzičko računovodstvo ispituje i pokušava da zaustavi sajber kriminal poput krađe identiteta, hakovanja i prevara putem e-pošte koje uključuju novac. Stoga, forenzičko računovodstvo zahteva tehnološko jačanje na kontinuiranoj osnovi i globalnu saradnju (Moid, 2018).

Sajber forenzičko računovodstvo je proučavanje finansijskog kriminala u sajber prostoru (Akinbowale et al., 2020). Stoga, očekuje se usvajanje novih, posebnih veština u digitalnoj forenzici, analizi podataka i istrazi sajber kriminala (Haddad et al., 2024). Knežević et al. (2021) navode da unapređivanje upravljanja rizikom od nastanka prevarnih radnji treba razvijati kroz jačanje kapaciteta forenzičkog računovodstva preko obrazovnog sistema, kao i putem poboljšanja veština

forenzičkih računovođa. Pored toga, potrebna je naglasiti i značaj transformacija u kontekstu strategijskog finansijskog menadžmenta i kontrole, kako bi organizacije mogle da odgovore na kompleksne izazove u okruženju (Milošević et al., 2023). Potrebni su veliki napori kako bi se efikasno upravljalo rizicima od sajber prevara, posebno ako se ima u vidu činjenica da se sajber rizici menjaju u kontinuitetu, a hakeri postaju pametniji. U takvim okolnostima, forenzičkim računovođama je teško da identifikuju i zaustave sajber prevare ukoliko ne promene svoje metode istrage i alate. Ako se tome doda i to da su kriptovalute i blokčejn tehnologija forenzičkom računovodstvu pružile i nove prepreke, situacija postaje još kompleksnija. Postoji zabrinutost kod stručnjaka i naučnika u smislu da bi napredak informacione tehnologije mogao da ometa efikasnu primenu veštačke inteligencije u forenzičkom računovodstvu. To bi za posledicu moglo da ima ometanje pokušaja borbe protiv finansijskih prevara (Zemánková, 2019).

Zaključak

Forenzičke računovođe igraju ključnu ulogu u otkrivanju finansijskih prevara posebno u velikim korporacijama gde su prevarne šeme često složene, ali i veoma dobro prikrivene. U savremenom digitalnom okruženju, od forenzičkih računovođa se očekuje da, pored toga što treba da raspolazu temeljnim znanjem kada su u pitanju računovodstveni i revizorski principi, raspolazu i naprednim kompetencijama iz oblasti računarskih tehnologija, kao i analitike velikih skupova podataka. Prvo, potrebna je interdisciplinarna integracija između informacione tehnologije i računovodstva kako bi se forenzičkim stručnjacima omogućilo da razumeju algoritme veštačke inteligencije, principe blokčejna i tehnike analize velikih podataka. Drugo, finansijske institucije i revizori moraju da investiraju u platforme za forenzičku analitiku koje podržavaju automatizovano otkrivanje i digitalno izveštavanje. Forenzički podaci i analitika velikih podataka mogu poboljšati efikasnost istraga digitalnih finansijskih izveštaja, pod uslovom da je kvalitet analiziranih podataka zagarantovan. Znači, spoj znanja iz informacionih tehnologija i računovodstvene forenzike je preduslov za unapređenje upravljanja rizikom od prevarnih radnji u savremenom okruženju. Bitno je naglasti i to da, sajber forenzičko računovodstvo predstavlja još jedan novi trend koji postaje sve važniji.

Iako blokčejn ima značajan potencijal u sprečavanju prevara, njegova puna integracija u forenzičko računovodstvo zahteva dalja istraživanja i regulatorni razvoj. Korporacije traže robusne mehanizme za otkrivanje prevara, a forenzičko računovodstvo se pojavilo kao ključni alat za obezbeđivanje finansijske transparentnosti i odgovornosti. Tradicionalni pristupi otkrivanju kreativnog

računovodstva pretežno su se oslanjali na modele zasnovane na obračunskom načelu i analizi finansijskih pokazatelja kako bi otkrili menadžerske manipulacije ugrađene u finansijske izveštaje. Ove osnovne tehnike, razvijene mnogo pre integracije veštačke inteligencije i napredne analitike, ostaju ključne za razumevanje kako se upravljanje zaradom istorijski merilo i tumačilo.

Literatura

- AICPA (2011). "The 2011 forensic and valuation services (FVS) trend survey", American Institute of Certified Public Accountants (AICPA), available at: <https://www.aicpa.org/InterestAreas/ForensicAndValuation/Resources/PractAidsGuide/DownloadableDocuments/2011%20FVS%20Trend%20Survey.pdf> (30.03.2024).
- Akinbowale, O. E. (2018): "Information communication technology and forensic accounting in Nigeria". *International Journal of Business and Finance Management Research*, 6/2018, 1-7.
- Akinbowale, O. E., Klingelhöfer, H. E., & Zerihun, M. F. (2020): "An innovative approach in combating economic crime using forensic accounting techniques". *Journal of Financial Crime*, 27/2020, 1253- 1271.
- Akinbowale, O. E., Klingelhöfer, H. E., & Zerihun, M. F. (2023): „Application of forensic accounting techniques in the South African banking industry for the purpose of fraud risk mitigation". *Cogent Economics & Finance*, 11/2023, 2153412.
- Aksoy, T., & Uzay, S. (2021): "Relationship between fraud auditing and forensic accounting". In *Auditing Ecosystem and Strategic Accounting in the Digital Era: Global Approaches and New Opportunities* (pp. 127-146). Cham: Springer International Publishing.
- Alshurafat, H., Shbail, M. O. A., & Almuqiet, M. (2024): "Factors affecting the intention to adopt IT forensic accounting tools to detect financial cybercrimes". *International Journal of Business Excellence*, 33/2024, 169-190.
- Aman, Q. U. I. S. E. R. (2024): "From data to discovery: The impact of technology on forensic accounting. *Ile Journal of Law and Forensic Science*", 2/2024, 1-13.
- Aprida, A., Asmita, D. Y., Lidia, W. O., & Nofryanti, N. (2025): "Digitalization and AI as Drivers of Change in the Accounting Profession: Opportunities for Innovation and Ethical Issues". *TOFEDU: The Future of Education Journal*, 4/2025, 4954-4961.
- Bello, U. (2020): "The effects of forensic accounting technology on fraud detection in Nigeria". *Nile Journal of Business and Economics*, 6/2020, 16-26.

- Botes, V., & Saadeh, A. (2018): "Exploring evidence to develop a nomenclature for forensic accounting". *Pacific Accounting Review*, 30/2018, 135-154.
- Daraojimba, R. E., Farayola, O. A., Olatoye, F. O., Mhlongo, N., & Oke, T. T. (2023): "Forensic accounting in the digital age: a US perspective: scrutinizing methods and challenges in digital financial fraud prevention". *Finance & Accounting Research Journal*, 5/2023, 342-360.
- Dobrovolska, O., & Rozhkova, M. (2024): "The Impact of Digital Transformation on the Anti-Corruption and Cyber-Fraud System". *Business Ethics and Leadership*, 8/2024, 231-252.
- Glogić, E. (2025a): "Neuroforenzičko računovodstvo kao nova naučna paradigma ili pseudonaučni trend", II međunarodna naučno – istraživačka konferencija, ISRCFA 2025 - "Forenzičko računovodstvo i revizija u doba vještačke inteligencije, kriptoomovine i održivosti - integritet dokaza, regulativa i granice odgovornosti", Tuzla, 28.11. 2025, Zbornik radova ISRCFA, ISSN 3029-4614, pp. 32-51.
- Glogić, E. (2025b): "Digitalizacija i forenzičko računovodstvo: novi alati u detekciji finansijskih prevara", Peti naučni skup „Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, 17. jun 2025. Ekonomski fakultet u Kragujevcu, Zbornik radova, ISBN: 978-86-6091-167-6, str. 593-608.
- Haddad, H. O. S. S. A. M., Alharasis, E. E., Fraij, J., & Al-Ramahi, N. M. (2024): "How do innovative improvements in forensic accounting and its related technologies sweeten fraud investigation and prevention". *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 21/2024, 1115-1141.
- Hambrick, D. C. (2007): "Upper echelons theory: An update". *Academy of Management Review*, 32/2007, 334–343.
- Hossain, M. Z. (2023): "Emerging trends in forensic accounting: Data analytics, cyber forensic accounting, cryptocurrencies, and blockchain technology for fraud investigation and prevention". *Cyber Forensic Accounting, Cryptocurrencies, and Blockchain Technology for Fraud Investigation and Prevention*. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4450488> (16.05.2023)
- Huber, W. D. (2013): "Should the forensic accounting profession be regulated?". *Research in Accounting Regulation*, 25/2013, 123–132, doi:10.1016/j.racreg.2012.11.006
- Kamau, C. G., & Kinyua, N. N. (2025): "Application of Artificial Intelligence in Detecting Creative Accounting Tendencies Among Corporations in Kenya". *African Journal of Commercial Studies*, 6/2025, 103-112.
- Kılıç, B. İ. (2020): "The effects of big data on forensic accounting practices and education". In *Contemporary issues in audit management and forensic accounting* (pp. 11-26). Emerald Publishing Limited. <https://dx.doi.org/10.1108/s1569-375920200000102005>

- Knežević, S., Milojević, S., & Paunović, J. (2021): "Razvoj forenzičkog računovodstva i izazovi u savremenom okruženju", *Revizor - Časopis za upravljanje organizacijama, finansije i reviziju*, 24/2021, 77–90.
- Knežević, S., Mitrović, A., & Cvetković, D. (2019): "The role of auditing profession in detecting frauds in financial statements". *NBP. Nauka, bezbednost, policija*, 24/2019, 97-109.
- Knežević, S., Obradović, T., Mitrović, A., & Milašinović, M. (2021a): "Računovodstveni informacioni sistemi u digitalnom okruženju". *Skup privrednika i naučnika, Industrija 4.0 – mogućnosti, izazovi i rešenja za digitalnu transformaciju privrede*, Zbornik radova: Industrija 4.0 – mogućnosti, izazovi i rešenja za digitalnu transformaciju privrede (str. 390-398). Beograd: Fakultet organizacionih nauka.
- Li, Z., & Xu, Z. (2025): "Digital technology and innovation: The impact of blockchain application on enterprise innovation". *Technovation*, 139/2025, 103136.
- Milojević, S. (2025): "Forenzičko računovodstvo i oporezivanje". *Megatrend revija*, 22/2025, 1-14.
- Milojević, S. V., & Knežević, S. P., Šebek, V. (2024): "Identifikacija i sprečavanje prevarnog finansijskog izveštavanja". *Tokovi osiguranja*, 1/2024, 146-163.
- Milojević, S., Knežević, S., & Beke-Trivunac, J. (2025): "Strengthening corporate financial resilience: Comprehensive fraud examination report". *International Review*, 1-2/2025, 162-171.
- Milošević, M., Stojiljković, M., Raičević, J., & Milojević, S. (2023): "Obrazovanje i obuka u oblasti strateškog finansijskog menadžmenta i kontrole: U kom pravcu Vol. 22, № 1, 2025: 1-1614 Stefan Milojević bi trebalo da idemo?", *Revizor - Časopis za upravljanje organizacijama, finansije i reviziju*, 26/ 2023, 25–36.
- Mitrić, M., Stanković, A., & Lakićević, A. (2012): "Forensic Accounting – the Missing Link in Education and Practice". *Management*, 17/2012, 41-50, 0.7595/management.fon.2012.0032
- Mitrović, A., & Knežević, S. (2020): "Fraud and forensic accounting in the digital environment of accounting information systems: focus on the hotel industry". In *Tourism International Scientific Conference Vrnjačka Banja – TISC, Proceedings*, 5(1), pp. 281-295.
- Mitrović, A., Milašinović, M., & Knežević, S. (2025): "Accounting Information System and Organizational Performance: Evidence from Serbian Small & Medium-Sized Enterprises in the COVID-19 Crisis". In: *Research at the Crossroad of Finance, Marketing and Operations for Sustainable Business*, pp. 34-59.
- Moid, S. (2018): "Fighting Cyber Crimes Using Forensic Accounting: A Tool to Enhance Operational Efficiency". *Wealth: International Journal of Money, Banking & Finance*, 7/2018, 93-99.

- Ofoeda, I. (2022): "Anti-money laundering regulations and financial inclusion: empirical evidence across the globe". *Journal of Financial Regulation and Compliance*, 30/2022, 646-664.
- Petrović, D., Milošević, M., Adamović, M., Miložić, M. (2025): "Razvoj forenzičkog računovodstva i trendovi u savremenom poslovnom okruženju", II međunarodna naučno – istraživačka konferencija, ISRCFA 2025 - "Forenzičko računovodstvo i revizija u doba vještačke inteligencije, kriptoinovine i održivosti - integritet dokaza, regulativa i granice odgovornosti", Tuzla, 28.11. 2025, Zbornik radova ISRCFA, ISSN 3029-4614, pp. 546-563.
- Sabbani, G. (2023): "AI in Credit Card Fraud Detection: Innovations and Future Directions". *North American Journal of Engineering Research*, 4/2023, 1-4.
- Schwartz, M. S., Dunfee, T. W., & Kline, M. J. (2005): "Tone at the top: An ethics code for directors?" *Journal of Business Ethics*, 58/2005, 79–100.
- Siegel, J. G. & Shim, J. K. (2010): *Accounting Handbook*, 5th ed., Barron's Educational Series, NY: Hauppauge.
- Smith, K. T., Jones, A., Johnson, L., & Smith, L. M. (2019): "Examination of cybercrime and its effects on corporate stock value". *Journal of Information, Communication and Ethics in Society*, 17/2019, 42-60.
- Soltani, B. (2014): "The anatomy of corporate fraud: A comparative analysis of high profile American and European corporate scandals". *Journal of Business Ethics*, 120/2014, 251-274.
- Spasić, K., Novičević Čečević, B., & Antić, L. (2024): "The impact of digitisation of the cost accounting system on organizational efficiency and effectiveness in the healthcare sector of the Republic of Serbia". *BizInfo Blace*, 15/2024, 39-47, <https://doi.org/10.5937/bizinfo2402039S>
- Tukura, D. W. (2007): "Curbing advance fee fraud: A Nigerian success story", Conference of Senior Police Officers, EFCC Training and Research Institute, Karu, FCT, Nigeria (26th and 27th March 2007) *The Effects of Forensic Accounting Technology on Fraud Detection in Nigeria*. Available from: https://www.researchgate.net/publication/344398404_The_Effects_of_Forensic_Accounting_Technology_on_Fraud_Detection_in_Nigeria (14.12.2025)
- Zemánková, A. (2019): "Artificial intelligence and blockchain in audit and accounting: Literature review". *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 16/2019, 568-581.

FORENSIC ACCOUNTING IN THE DIGITAL ENVIRONMENT: TRENDS AND CHANGES

Summary: *Fraud investigation has attracted increasing attention in recent literature. The digital environment has significantly changed the nature of fraud, which is becoming increasingly sophisticated and difficult to detect. This paper analyzes the role of forensic accounting in detecting fraud in the digital environment. The importance of applying advanced technologies that enable faster and more accurate identification of anomalies and traces of fraudulent behavior is emphasized. The findings indicate that the combination of traditional forensic methods and digital analytical tools is the key to more effectively countering fraud in the modern business environment. This paper contributes to the understanding of contemporary challenges and tendencies in the field of forensic accounting in the era of digitization.*

Keywords: *fraud, forensic accounting, digital environment, advanced technologies, organization*